

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.20.941/2018/4.

A tanács tagjai:

Dr. Baka András a tanács elnöke

Dr. Pataki Árpád előadó bíró

Dr. Kovács Zsuzsanna bíró

A felperes:

A felperes képviselője:

Dr. Rákosi Ferenc ügyvéd

Az alperes:

alperes neve

Az alperes képviselője:

Goda Tamás Gábor Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Goda Tamás Gábor ügyvéd)

A per tárgya:

Közérdekű adat kiadása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

A felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.21.224/2017/5.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 65.P.21.499/2017/4.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 12.700 (tizenkettőezer-hétszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 2017. február 15-én elektronikus levélben kérte az alperestől, annak elnöke útján közérdekű adatok kiadását. Annak közlésére tartott igényt, hogy a 2015. és 2016. évben hány esetben

került sor fizetési meghagyás kibocsátására az Fmhtv.26. § (3) és (4) bekezdése alapján, továbbá kérte annak közlését, hogy az így kibocsátott fizetési meghagyások ellen hány ellentmondás érkezett, az így megindult perek hány esetben eredményezték a kibocsátott fizetési meghagyás hatályon kívül helyezését, illetve, hogy a fizetési meghagyások feltüntetik-e, hogy annak kibocsátására automatikusan, illetve, hogy arra milyen okból a közjegyző mulasztása miatt, vagy előzetes hozzájárulás alapján került-e sor.

- [2] Az alperes részéről 2017. február 20. napján megtagadták a közérdekű adat kiadását, utalva arra, hogy a fizetési meghagyásos eljáráshoz kapcsolódó ügyviteli és iratkezelési szabályzat, a 28/2010. (V.12.) IRM rendelet 1. sz. melléklete határozza meg, hogy milyen statisztikai adatokat gyűjt az alperes - ez alapján nem gyűjt arra nézve adatot, hogy a fizetési meghagyás kibocsátására a alperes neve (MOKK) rendszere útján automatikusan került-e sor. Az alperes válasza értelmében a kiadni kért statisztikai adatok így nem állnak rendelkezésre, így arról sem kezelnek adatot, hogy az automatikusan kibocsátott fizetési meghagyások közül mennyivel szemben éltek a kötelezettek ellentmondással. Egyidejűleg tájékoztatta a felperest az alperes képviselője, hogy a fizetési meghagyás automatikus kibocsátását követően a MOKK rendszerének naplója tartalmaz adatokat, a rendszer által automatikusan elvégzett eljárási cselekményekről. Közölte az alperes azt is, hogy a 2009. évi L. törvény (Fmhtv.) 57. § (1) bekezdés c) pontja és a (3) bekezdés alapján meghatározott, hogy a napló adatai kinek továbbíthatók. Mivel a felperes nem tartozik a jogszabályban megjelölt személyi körbe, az alperes álláspontja szerint az adatok részére nem kiadhatóak.
- [3] A felperes ezt követően a Nemzeti Adatvédelmi és Információs Hivatalhoz (NAIH) fordult, kérte vizsgálat elrendelését az ügyben. A NAIH elnöke 2017. március 21-én kelt tájékoztatásában megtagadta érdemi vizsgálat lefolytatását, azaz elutasította a felperes kérelmét. A felperes ezt követően keresetet nyújtott be a bírósághoz, ahová a keresetlevél 2017. április 4-én érkezett meg.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [4] A felperes a keresetében az eredeti kérelemhez képest szűkített körben annak az adatnak a kiadására kérte kötelezni az alperest, hogy 2015-ben és 2016-ban hány esetben került sor fizetési meghagyás kibocsátására az Fmhtv. 26. § (3) és (4) bekezdése alapján, vagyis a közjegyző határidő mulasztása miatt a MOKK rendszere útján a közjegyző nevében automatikusan, illetve a közjegyző előzetes hozzájárulásával a MOKK rendszere útján a közjegyző nevében és felelősségére automatikusan.
- [5] A felperes nem fogadta el az adatigénylés részleges teljesítéseként azt az alperesi közlést, hogy nem volt előzetes hozzájárulás közjegyző részéről fmh kibocsátásához. A felperes jogi álláspontja szerint a közérdekű adatigénylés, a közérdekű adatokhoz való

hozzáférés alkotmányos alapjoga elsőbbséget élvez az esetleges korlátozásokhoz képest, arra is figyelemmel, hogy az alperes nem igazolt bűnüldözői, vagy nemzetbiztonsági érdeket a kiadni kért adatok vonatkozásában, amennyiben pedig az Fmhtv. rendelkezése bármilyen módon ellentétes lenne az Infotv.-vel a bíróságnak fel kell oldania a konfliktust: a nem megfelelő speciális jogszabály alkalmazása helyett az Infotv. rendelkezéseinek megfelelően ki kell adatni a kért adatokat.

- [6] Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte a kérelem megtagadására kifejtett válaszára foglalt érvelés fenntartásával. Elsődlegesen előadta, hogy nem áll rendelkezésére a kiadni kért adat, azokat statisztikai adatként nem tartja nyilván, ezt a naplórendszerből ahhoz történő hozzáférést követően kellene előállítani, márpedig a hozzáférés az alperes részéről korlátos.

Az első- és másodfokú ítélet

- [7] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította és kötelezte, hogy fizessen meg az alperesnek 30.000 forint perköltséget. Ítéletének indokolása szerint a közérdekű adat fogalmába nem illeszthetők bele a kiadni kért adatok, azok közérdekű jellegét a felperes nem bizonyította. Az alperes állami költségvetésből is működik, így állami szervnek minősül, de nem közérdekű minden, a tevékenység elvégzése során létrejött a személyes adat fogalma alá nem eső adat. Az elsőfokú bíróság szerint azt a tényt, hogy az alperes által fenntartott és üzemeltetett rendszer kiadni kért adata automatikusan nem előállítható a felperes sem vitatta és az elsőfokú bíróság szerint az Fmhtv. 57. § (3) bekezdéséből következően nem is lehet olyan adat, amely bárki számára hozzáférhetővé tehető. Az elsőfokú bíróság rögzítette: egy közhiteles elektronikus nyilvántartási rendszer üzemeltetése zárt biztonságtechnikai feltételeknek kell megfeleljen, ezekhez az adatokhoz nem férhet hozzá bárki, és így kigyűjtésük egyedi azonosítás nélkül is, számadat formájában történő közlésük is engedélyhez köthető. Az elsőfokú bíróság szerint az Fmhtv. 57. § (3) bekezdése összhangban van az Infotv. 27. § (2) bekezdés c) és g) pontjaival, ehhez képest az információs szabadságot korlátozó rendelkezésként rögzíti, hogy milyen hatóságoknak adhatók ki ezek a zárt rendszerben keletkezett és adatkigyűjtéssel járó összesítési tevékenység során előállítható adatok. Miután pedig az alperes nem köteles ezen adatokat nyilvántartani és összegyűjteni, nem tekinthetők a tevékenysége végzése során keletkező adatoknak, ezért kiadásuk megtagadható. A második körben az elsőfokú bíróság azért is elutasította a keresetet, mert az alperes nyilatkozott arról, hogy közjegyzői hozzájáruló nyilatkozat nem keletkezett, ebből következően nyilatkozattételhez kötődő automatikus kibocsátás nem volt, erre vonatkozó kereseti kérelem fenntartása okszerűtlen volt.
- [8] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az

elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 10.000 forint + Áfa fellebbezési eljárási költséget.

- [9] A másodfokú határozat indokolása rögzítette, hogy az alperes nem vitásan jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv, ezért a kezelésében lévő közérdekű adatot és közérdekből nyilvános adatot arra irányuló igény alapján ki kell adnia. Miután a perben az alperes azzal védekezett, hogy nem rendelkezik a kért adatokkal, a felperesnek állt érdekében annak bizonyítása, hogy az alperes mégis rendelkezik azokkal - a felperes azonban ezt nem tudta bizonyítani a jogerős ítélet szerint. Önmagában az a körülmény, hogy az fmh automatikus kibocsátásának tényét és időpontját a MOKK biztonságtechnikai és adatvédelmi okokból, emberi közrehatás nélkül működő zárt naplózási rendszerre rögzíti és tárolja, még nem eredményezi azt, hogy ezeket az információkat az alperes bárki számára megismerhetővé kellene tennie.
- [10] A jogerős ítélet indokolása rögzítette, hogy az Fmh. törvény rögzíti a MOKK rendszerének legfőbb működtetési szabályait és alapelveként tartalmazza azt, hogy a fizetési meghagyásos eljárásban a kifejezetten emberi közreműködést nem igénylő, e törvény szerinti eljárási cselekmények, a MOKK rendszere útján az eljáró közjegyző nevében automatizáltan is végezhetőek. Pontosan ez az automatizmus érvényesül a felperes adatigénylésében megjelölt két esetben, a nevezetesen a közjegyző határidő mulasztása, valamint határidőn belül a közjegyző előzetes hozzájárulása esetén kibocsátásra kerülő fmh esetében. (Fmhtv. 26. § (3) és (4) bekezdése). A jogerős ítélet szerint a törvényből az olvasható ki, hogy a közjegyzők, a felek és az eljárásban résztvevő egyéb személyek részére a MOKK interneten elérhető országosan egységes számítástechnikai rendszer áll rendelkezésre és a rendszer biztosítja, hogy a kezelt adatokat csak az ismerhesse meg, akinek az eljárás irataiba a betekintést a törvény biztosítja. Azt is külön hangsúlyozta a jogerős ítélet indokolása, hogy a a rendszer által automatikusan elvégzett eljárási cselekményekről a cselekmény és annak időpontjának feltüntetésével naplót készít, de ehhez nem azonosan lehet hozzáférni. A jogosultság igazolását követően a közjegyző, a fél és az eljárás egyéb résztvevője beléphet a rendszerbe, de ez nem terjed ki a napló adatainak a megszerzésére, mert az Fmhtv. 57. § (3) bekezdése külön szabályozza azt, hogy kik azok, akik a napló adataihoz hozzáférhetnek. Ennek megfelelően a napló adatairól megkeresésre, annak a bíróságnak, ügyésznek, nyomozóhatóságnak, nemzetbiztonsági szolgálatnak, továbbá közjegyző tevékenységének szakmai ellátó szervnek továbbítható adat, amely törvényi rendelkezés megjelölésével igazolja, hogy törvény az ügy elbírálásához, továbbá jogosultság, illetve kötelezettség fennállásának ellenőrzéséhez feljogosította az adat megismerésére. A jogerős ítélet szerint ez a norma megfelel az Infotv. 27. § (2) bekezdés c) és g) pontjában foglalt információs szabadságot korlátozó rendelkezéseknek , ebben sem tévedett az elsőfokú

bíróság. A jogerős ítélet szerint a jogszabályból egyértelműen megállapítható, hogy természetes személy adatigénylő nem jogosult a naplóban tárolt adatok megismerésére és azokhoz a megjelölt állami szervek megkeresése nélkül még az alperes sem férhet hozzá. A jogerős ítélet szerint az adatigénylésben, majd a perben kért adatok nem tartoznak a bárki számára megismerhető közérdekű adatok körébe és nem is állnak az alperes rendelkezésére. A jogerős ítélet szerint helyesen hivatkozott az elsőfokú bíróság arra, hogy jogszabály nem ír elő statisztikai jelentési kötelezettséget az alperes számára fizetési meghagyásos ügyekben. Azzal is egyetértett a másodfokú bíróság, hogy az alperes nyilatkozott arról, hogy az alperes nyilatkozott arról, hogy előzetes hozzájárulás a közjegyzők részéről egyetlen esetben sem történt, amiből következik, hogy ezen az alapon automatikus fmh kibocsátás nem történt.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [11] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő immáron jogi képviselővel eljárva felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a keresetnek helyt adó ítélet meghozatalát, továbbá perköltségre tartott igényt. Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti az Alaptörvény VI. cikkének (2) bekezdését és az Infotv. 26. § (2) bekezdését, továbbá a 30. § (5) bekezdését. Kérelmezte, hogy az eljáró bíróságok nem végeztek érdekmérlegelést a Fmhtv. 57. § (3) bekezdése és az Infotv. Rendelkezéseinek ütközésénél, hiszen meg kellett volna azt vizsgálni az Alkotmánybíróság határozataira is figyelemmel, hogy a korlátozás szükséges és arányos volt-e, illetve arra feltétlenül szükség volt-e.
- [12] A kérelem hangsúlyozta, hogy a felperes nem egyedi adatokhoz kívánt hozzájutni, nem az adatbázis érdemi tartalmára vonatkozik a kérelme, nincs szó hatósági vagy közigazgatási eljárásról. A felperes előadta azt is, hogy önmagában ez a közlés, hogy a közjegyzők részéről nem történt előzetes hozzájárulás automatikus kibocsátáshoz, még nem jelenti azt, hogy ezen az alapon ténylegesen nem történt fmh kibocsátás, hiszen elvileg még az is lehetséges, hogy a jogszabályok megszegésével, vagy akár hibás működés okán hozzájárulás nélkül is kibocsátottak fizetési meghagyást. Ehhez képest a második kereseti igény tekintetében sem fogadta el azt, hogy arra nézve érdemi választ kapott volna az alperestől.
- [13] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. Ismételten előadta, hogy a naplót nem az alperes vezeti, az egyfajta „fekete dobozként” funkcionál, abból nem vehet ki adatot és nem léphet be a rendszerbe, így a kért adatok nem állnak a rendelkezésére. Külön kiemelte, hogy a naplózás célja a bűncselekmények gyanújának, a fegyelmi vétségek gyanújának felderítése, vagyis a közjegyzői szervezet fedhetetlenségének előmozdítása. Álláspontja szerint érdekmérlegelést eshetőlegesen a

jogszabályok szolgáltatásba vetetett közbizalom, a személyes adatok védelme és a felperes indokolatlan, egyéni igénye között lehetne végezni. Kiemelte ezt a következetes és egyértelmű bírói gyakorlatot, hogy az adatkezelő új adat vagy statisztika készítésére nem kötelezhető. Megismételte azt is, hogy a második kérdésre a maga módján érdemi választ adott azzal, amikor közölte, hogy automatikus kibocsátáshoz előzetes közjegyzői hozzájárulás a kérdéses években nem történt.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [14] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.
- [15] A Pp. 275. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének helye nincs. A Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésére álló iratok alapján dönt. A (2) bekezdés szerint a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. A felülvizsgálati eljárásban általánosan érvényesül a felülmérlegelés tilalma, azaz nincs helye a korábbi mérlegelés felülbírálatának. Ez alól kivételt csak az jelent, ha a korábbi mérlegelés kirívóan okszerűtlen, nyilvánvalóan iratellenes vagy ellentétes a logika alapvető szabályaival. Ilyen körülményt a jelen esetben a Kúria nem észlelt.
- [16] A 2011. évi CXII. törvény (Infotv.) 3. § 5. pontja szerint közérdekű adat az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv, vagy személy kezelésében lévő vagy tevékenységére vonatkozó, vagy közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkezett, a személyes adat fogalma alá nem eső, bármilyen módon, vagy formában rögzített információ vagy ismeret, függetlenül kezelésének módjától, önálló vagy gyűjteményes jellegétől, így különösen a hatáskörre, illetékességre, szervezeti felépítésre, szakmai tevékenységre, annak eredményességére is kiterjedő értékelésére, a birtokolt adatfajtákra és a működést szabályozó jogszabályokra, valamint a gazdálkodásra, a megkötött szerződésekre vonatkozó adat. A 6. pont értelmében közérdekből nyilvános adat a közérdekű adat fogalma alá nem tartozó minden olyan adat, amelynek nyilvánosságra hozatalát, megismerhetőségét, vagy hozzáférhetővé tételét törvény közérdekből elrendeli. A 26. § (1) bekezdése szerint az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szervnek, vagy személynek lehetővé kell tennie, hogy a kezelésében lévő közérdekű adatot és közérdekből nyilvános adatot – az e törvényben meghatározott kivételekkel – erre irányuló igény alapján bárki megismerhesse. A 27. § (2) bekezdése szerint a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez való jogot – az adatfajták meghatározásával – törvény bűncselekmények üldözése, vagy megelőzése érdekében (c)pont), továbbá bírósági vagy közigazgatási hatósági eljárásra

tekintettel (g) pont) korlátozhatja. A 30. § (5) bekezdése szerint, ha a közérdekű adat megismerése iránti igény teljesítésének megtagadása érdekében a törvény az adatkezelő mérlegelését teszi lehetővé, a megtagadás alapját szűken kell értelmezni és a közérdekű adat megismerésére irányuló igény teljesítése kizárólag abban az esetben tagadható meg, ha a megtagadás alapjául szolgáló közérdek nagyobb súlyú a közérdekű adat megismerésére irányuló igény teljesítéséhez fűződő közérdeknél.

[17] A fizetési meghagyásos eljárásról szóló 2009. évi L. törvény 56. § (1) bekezdése szerint a fizetési meghagyásos eljárásban keletkezett papír alapú, vagy elektronikus iratok adattartalma, valamint az egyes eljárási cselekmények eljárásának ténye a MOKK rendszerébe kerül bevitelre, illetve rögzítésre. A MOKK rendszerében - a felek eljárási jogainak érvényesülése és az eljárások párhuzamos lefolytatásának megelőzése érdekében - a rögzített adatokat a közjegyző és a MOKK kezeli. A (2) bekezdés szerint a MOKK rendszere biztosítja, hogy az adott ügyben keletkezett és a MOKK rendszerében kezelt adatokat csak az ismerhesse meg, akinek az eljárás irataiba való betekintést törvény biztosítja. Az 56. § (4) bekezdése szerint a MOKK őrzi a rendszerében rögzített és keletkezett iratokat, azok adatait. Az 57. § (1) bekezdés a)-f) pontjáig rögzíti a jogszabály, hogy a MOKK rendszere mit naplóz. A (3) bekezdés szerint a napló adatai közül a megkeresésre, vagy adatkérésre annak a bíróságnak, ügyésznek, nyomozó hatóságnak, nemzetbiztonsági szolgálatnak, továbbá közjegyző tevékenységének szakmai felügyeletét ellátó szervnek továbbítható adat, amely törvényi rendelkezés megjelölésével igazolja, hogy törvény az ügy elbírálásához, további jogosultság, illetve kötelezettség fennállásának ellenőrzéséhez feljogosította az adat megismerésére. Az adatigénylőnek a megkeresésben, vagy az adatkérésben meg kell jelölni annak az eljárásnak az ügy számát és tárgyát, amelyben az igényelt adatok megismerésére törvény alapján jogosult. A 26. § (3) bekezdése szerint, ha a közjegyző a fizetési meghagyás kibocsátására rendelkezésre álló határidőt elmulasztja, a határidő utolsó napját követő munkanapon a fizetési meghagyás a törvény erejénél fogva a MOKK rendszere útján a közjegyző nevében automatikusan kerül kibocsátásra. A (4) bekezdés szerint a közjegyző előzetes hozzájárulásával a MOKK rendszere útján a megjelölt határidőn belül a közjegyző nevében és felelősségére automatikusan kerül kibocsátásra a fizetési meghagyás.

[18] A Kúria a kérelmet nem találta alaposnak. Következetes a bírói gyakorlat abban, hogy a közérdekű, vagy közérdekből nyilvános adatot az adatkezelő akkor köteles kiadni, ha a kért adat ténylegesen a birtokában (rendelkezése alatt) van, és a kiadást törvényi felhatalmazáson alapuló másik speciális jogszabály (törvény) nem zárja ki. Jelen esetben az alperes meg nem cáfolt előadása szerint a kért adatokat az alperes maga nem gyűjti, mert az adatszolgáltatásra vonatkozó jogszabály azt nem írja elő. Ugyancsak meg nem cáfolt alperesi előadásnak tekinthető, hogy a

kért adatokat az úgynevezett napló tartalmazza, amely zárt informatikai rendszert alkot. Arról pedig a korábbiak szerint külön jogszabályi rendelkezés szól törvényi szinten, hogy a napló tartalmából ki kaphat jogszerűen tájékoztatást.

- [19] Amennyiben pedig ezen jogszabályhely érdemben felsorolja, hogy a naplóból kinek és milyen felhatalmazás alapján (eljárási törvényekben rögzített külön felhatalmazás) adható ki adat, abból okszerűen következik, hogy másoknak, így a magánszemélyeknek nincs alanyi joga onnan adatok igénylésére, még közérdekű adatigénylés formájában sem. Helyesen utalt vissza a Kúria szerint a jogerős ítélet ebben a körben az Infotv. 27. § (2) bekezdés c) és g) pontjára. A jogszabály szövegéből megállapítható, hogy a naplóból adatok kinyerésére csak meghatározott célból, bűncselekmények felderítése, vagy fegyelmi felelősség vizsgálata vonatkozásában hatósági eljárások keretében van lehetőség. A feljegyzett törvényi rendelkezésekre figyelemmel a Kúria szerint az alperes nem volt abban a helyzetben, hogy mérlegeléstől tegye függővé az adatok kiadhatóságát. Ehhez képest pedig az Infotv. 30. § (5) bekezdése a Kúria szerint nem volt alkalmazható, más ugyanezen okból érdekmérlegelés sem volt elvégezhető.
- [20] Mindezekre figyelemmel a Kúria az érdemben helytálló jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

- [21] Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdés, 2011. évi CXII. törvény (Infotv.) 3. § 5. és 6. pont, 26. § (1), 7. § (2) c) pont), 2009. évi L. törvény (Fmhtv.) 6. § (3) és (4) bekezdése, 56. és 57. §-a, Pp. 78. § (19) bekezdése, 164. § (1) bekezdése, 275. § (3) bekezdése, 1990. évi XCIII. törvény 57. § o) pontja

Záró rész

- [22] A Kúria a felperes felülvizsgálati kérelmét tárgyaláson bírálta el. A kérelmező felperes pervesztes lett, ezért kötelezte a felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére. Az eljárás illetékmentes.

Budapest, 2019. április 17.

Dr. Baka András s.k. a tanács elnöke, Dr. Pataki Árpád s.k. előadó bíró, Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

S.K.

bírósági ügyintéző